

Digitale postzegels

Als het gaat over de toekomst van het postzegelverzamen hoor je vaak dat e-mail en andere moderne ontwikkelingen de postzegel overbodig zullen maken. Voor een deel zal dat zeker gebeuren; maar er is ook een andere kant. De digitale postzegel is in opkomst en biedt geïnteresseerden een nieuw verzamelgebied.

Wat zijn digitale postzegels?

Onder digitale postzegels verstaan we postzegels die met behulp van een computer en een printer aangemaakt worden. Of de zegel op een zelfklevende strook gedrukt wordt of direct op de envelop, doet daarbij niet terzake. Wel maken we onderscheid tussen zegels die op het postkantoor aangemaakt worden en zegels die door particulieren thuis vervaardigd worden. In beide gevallen gaat het trouwens om officieel toegestane manieren van frankering, die ook in het internationale postverkeer toegelaten zijn. We tonen eerste een paar voorbeelden uit andere landen en daarna laten we zien wat er in Nederland op dit gebied bestaat.

Zwitserland

Deze envelop is op een Zwitsers postkantoor voorzien van een digitale frankering, afgedrukt in blauwe inkt. Het linkergeedeelte van de afdruk bevat de datum en gegevens over het kantoor van verzending en mogelijk ook over het gebruikte apparaat. In het midden staat een

Afdruk in blauw op een envelop uit Zwitserland

tweedimensionale code (een uit blokjes opgebouwd vierkant) die voor mensen volstrekt onbegrijpelijk is en die een rol speelt in controle en de machinale postverwerking. Daarnaast ziet men van boven naar beneden het tarief (1,30 Zwitserse francs), de postcategorie en het logo van de postrijen. Naast SWISS/POSTINT (op post met een buitenlandse bestemming) kent men ook de categorieën B/STANDARD en A/MIDI. Het postlogo wordt soms in het Duits en soms in het Frans afgedrukt; misschien wordt in de Italiaanssprekende gedeelten van Zwitserland nog een derde variant gebruikt.

Italië

In Italië kunnen gebruikers thuis nog geen digitale postzegels afdrukken. Maar op de postkantoren worden steeds meer digitale zegels gebruikt in plaats van traditionele postzegels. De digitale zegels worden afgedrukt op zelfklevende stroken en daarna op de post geplakt. Het opvallendste kenmerk van de hier getoonde strook is weer

Italiaanse priority-afdruk op etiket

de tweedimensionale code. Verder ziet men het tarief, datum en tijd van aanmaak, afzendergegevens en een postlogo. "Posta Prioritaria" is uiteraard de Italiaanse aanduiding voor wat wij *priority-post* noemen. Daarnaast kent men "Ordinaria" voor standaardpost en "Raccomandata" voor aangetekende zendingen.

Duitsland

De Duitse variant van de digitale postzegel wordt aan de man gebracht onder de naam STAMPIT. Particulieren die over een kleurenprinter beschikken, kunnen de zegels in twee kleuren afdrukken. Men kan ook etiketten gebruiken die voorzien zijn van een eigen logo en/of een afzendentekst. De adressen van zender en ontvanger kunnen meteen meegeprint worden op envelop of etiket. Op de tweede envelop die we hier tonen had de afzender een verkeerd adres geprint, dat door de Deutsche Post met een correctiesticker verbeterd is.

Duitsland: afdruk op etiket

Duitsland: afdruk op envelop

Verenigde Staten

Digitaal frankeren door particulieren is in de V.S. geen succes geworden: Amerikaanse gebruikers willen er blijkbaar niet aan. Op postkantoren staan wel automaten die digitale zegels aanmaken. Het hier afgebeelde exemplaar van 1 cent komt uit zo'n automaat en werd afgerekend per creditcard; een Nederlandse gebruiker zou voor zo'n bedrag waarschijnlijk een andere betaalmogelijkheid kiezen!

Amerikaanse digitale postzegel van 1 dollarcent

De zegel is geprint op speciaal papier, waarop de dwarsstaande tekst *U.S. Postage* en de balk aan de onderkant al voorgedrukt waren in fluorescerende inkt. In tegenstelling tot de voorbeelden uit andere landen is hier geen vierkant codeblok gebruikt, maar een langwerpige.

Nederlandse proeven

PTT Post (zoals het bedrijf toen nog heette) liep bij de ontwikkeling van de digitale postzegel in Europa vooraan. In 2000 zijn proeven genomen met vier verschillende systemen met als resultaat dat het systeem EasyStamp nu voor iedereen in Nederland beschikbaar is. We laten van elk van die proeven een voorbeeld zien; in elke verzameling van digitale zegels nemen deze voorlopers een ereplaats in.

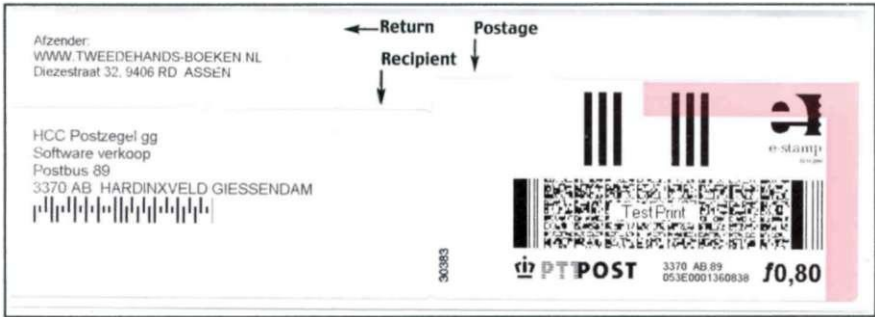
Simply Postage

In deze proef werd software van Hyperstamp gecombineerd met een zegelprinter van Neopost. Afdrukken werden gemaakt op speciale stickers met fluorescerende randen. Op deze envelop uit oktober 2000 ziet men het logo van Koninklijke PTT Post, met daaronder "Nederland", het tarief en de datum. Gegevens van afzender en geadresseerde zijn niet leesbaar opgenomen, maar zitten waarschijnlijk wel verborgen in de tweedimensionale code. De digitale postzegel is gewoon afgestempeld, vermoedelijke dankzij de fluorescente randen die door de stempelmachine opgemerkt zijn.

Simply Postage: gestempelde zegel op brief

E-stamp

E-Stamp: het speciale velletje

Een geheel andere zegel was de E-stamp. We laten een testzegel zien die afgedrukt is op een speciaal velletje, met aparte stickers voor het afzenderadres, het adres van de ontvanger (inclusief KIX-streepjescode) en de eigenlijke postzegel. In deze postzegel zijn postcode en huisnummer van de geadresseerde leesbaar opgenomen. Boven het gecodeerde gedeelte ziet men de verticale strepen die bijvoorbeeld ook op giro-enveloppen staan. Deze FIM-code (Face Identification Marking) speelt een rol in het sorteerproces: dit soort post hoeft niet gestempeld te worden.

Stamps.com: zending naar het buitenland

Stamps.com

Bij deze toepassing moest de gebruiker tijdens het printen van de zegels een internetverbinding hebben; daarop werd namelijk zijn tegoed bijgehouden. Men kon wel zijn eigen printer gebruiken om de afdrukken te maken en die waren ook toegestaan op post naar het buitenland. De digitale postzegels uit de proef met Stamps.com lijken veel op de huidige EasyStamps, maar er zijn verschillen. Let op de plaatsing van de datum en het afzenderadres, en vooral op de valuta-aanduiding in guldens.

EasyStamp-testafdruk uit december 2001

zegel bestaat uit de volgende onderdelen:

- een tweedimensionale barcode (TPG noemt dat de "intelligente barcode"), met gegevens over de afzender, geadresseerde, datum, gewicht en soort dienst
- een FIM-code
- het logo van Koninklijke PTT Post
- de datum
- postcode en huisnummer van de geadresseerde
- de landsnaam "Nederland"
- het tarief

Uit de proefperiode van Hyperstamp kunnen we geen afdruk tonen. Maar die afdrukken zijn exact gelijk aan tegenwoordige digitale postzegels. Sinds 18 oktober 2001 is deze toepassing namelijk als pakket te koop onder de naam *EasyStamp*.

Met de introductie van *EasyStamp* was Nederland het eerste land in Europa met echte digitale postzegels.

Hyperstamp

Hyperstamp is de toepassing die als beste uit de proeven kwam. Via een speciale kaartlezer aan de pc werd het tegoed bijgehouden op een zogenaamde *smartcard*. Tijdens de proef kon alleen binnenlandse post gefrankeerd worden. De digitale

EasyStamp-afdruk met een KTX-code in de adressering

J.Spijkerman en J. Rutten

Voor dit artikel werd gebruik gemaakt van documentatie en originele poststukken uit de verzameling van Cees Matser. Bedankt, Cees!

Print uw eigen postzegels met EasyStamp.

**EasyStamp softwarepakket
voor € 49,95! (incl. BTW)**

(€ 41,97 excl. BTW)

 TPGPOST

Folder EasyStamp